

Enheten för naturvård

Väsby ängsbacke SE0110293

Bevarandeplan för Natura 2000-område

(enligt 17 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.)

Inledning

Bevarandeplanen är det dokument som beskriver vilka mål som ska uppnås i bevarandet av ett Natura 2000-område och som anger vilka bevarandeåtgärder som planeras. I bevarandeplanen beskrivs vilka förutsättningar som krävs för att de utpekade arterna och livsmiljöerna ska upprätthålla s.k. gynnsam

BEVARANDEPLANDatum
2016-12-20Beteckning
511-16683-2016

bevarandestatus. Det har betydelse för tillämpningen av regelverket om Natura 2000-områden.

Namn	Väsby ängsbacke	Areal	4,5 ha
Natura 2000-kod	SE0110293		
Kommun	Norrtälje		
Bevarandeplan fastställd av Länsstyrelsen	2007-02-05		
Bevarandeplan reviderad av Länsstyrelsen	2016-12-20		
Områdestyp och status	SAC-område enligt art- och habitatdirektivet		
Ägarförhållanden	Privat		

Ingående livsmiljöer enligt art- och habitatdirektivet

Tabell 1. Livsmiljöer.

Livsmiljökod	Livsmiljöns namn	Areal (ha)	Andel (%)
9160	Näringsrik ekskog	4,1	91

Ingående arter enligt art- och habitatdirektivet

Natura 2000-arter är arter som finns upptagna i bilaga 2 till EU:s art- och habitatdirektiv och skyddas därmed av Natura 2000-reglerna. I denna bevarandeplan nämns andra arter än de som är skyddade av Natura 2000-reglerna. Dessa arter har inte samma lagliga skydd såsom eventuella Natura 2000-arter.

Tabell 2. Arter.

Artens kod	Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Inga Natura 2000-arter finns rapporterade från området.		

Bevarandesyfte för Väsby ängsbacke

Bevarandesyftet och beskrivningen av livsmiljöer nedan utgör den beskrivning som ska upprättas i enlighet med 17 § förordningen om områdesskydd m.m. (FOM). Tillsammans med bevarandemål och bevarandeåtgärder i denna plan utgör de underlag som visar hur myndigheterna behöver arbeta för att motsvara kraven i 16 § FOM.

BEVARANDEPLAN

Datum
2016-12-20

Beteckning
511-16683-2016

Det övergripande syftet med Natura 2000-området är att bidra till att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för de i området utpekade livsmiljöerna.

Den enda utpekade livsmiljön, näringsrik ekskog (9160) är det prioriterade värdet i området.

Prioriterade åtgärder för området är upprättande av någon typ av formellt skydd och/eller avtal, samt den skötsel som framgår av tabell 3. Se kursiverad text under rubriken ”Bevarandeåtgärder med tidsplan”.

Bevarandemål för Väsby ängsbacke

Att bidra till gynnsam bevarandestatus för de i området utpekade livsmiljöerna uttrycks i detta område i följande mål.

Näringsrik ekskog (9160)

- Arealen näringsrik ekskog ska bibehållas.
- Den norra delen ska fortsatt hävdas genom bete.
- Det ska finnas rikligt med gamla grova ekar.
- Det ska finnas grov död ved och mulmträd.
- Grova ekar ska stå solexponerade och fria från konkurrerande träd och buskar.
- Träden i betesmarken ska ha en varierad åldersstruktur och bestå av olika trädarter.
- Det ska finnas gläntor där solljus når fältskiktet, vilket är en förutsättning för en hävdgynnad flora.
- Igenväxningsvegetation ska inte eller endast i måttlig omfattning förekomma.
- För livsmiljön typiska arter ska ha goda förutsättningar att finnas i livskraftiga bestånd.

Beskrivning av området

Natura 2000-området Väsby ängsbacke är beläget i södra delen av Norrtälje kommun, på södra sidan om Väsby sjön. Strax öster om objektet ligger gården Väsby som har ett flertal välbevarade byggnader. I början av 1900-talet bestod gården av 2 bebyggda brukningsdelar. På byns marker ligger ett flertal gravfält, mestadels bestående av runda stensättningar och högar.

Områdets domineras av morän innehållande en del sten. I de mer låglänta norra delarna finns lera. Enligt häradskartan användes området som betesmark i början av 1900-talet. Sannolikt har marken dessförinnan nyttjats som äng. Än idag ingår den norra delen av Natura 2000-objektet i en betesmark. En del gallringar har skett i området. En mindre kompost finns i området. Landskapselement som påträffas är odlingsrösen, trähägnader (liggande omkullfallna på marken) och diken.

BEVARANDEPLAN

Datum
2016-12-20

Beteckning
511-16683-2016

Beskrivning av livsmiljöer

Näringsrik ekskog (9160)

Trädskiktet består av ek, ask, alm, lönn, asp, rönn, hägg samt en del björk. Flera av ekarna är spärrgreniga och grova men står ibland helt inväxta i yngre lövskog (se omslag). Några ekar har pågående mulmbildning. Det finns även flera grova askar. Flera av björkarna är gamla vilket vittnar om att området varit mer öppet tidigare. Gran finns framförallt utmed vägen i den sydvästra delen av området. Inne i ädellövskogen finns flera döda enbuskar som minner om ett tidigare öppnare landskap. På grund av betesdriften i den norra delen av Natura 2000-området, sker här en sämre lövskogsförnyring än i det obetade området. Här betas asken begärligt, medan i det obetade finns en riklig förnyring av i synnerhet ask och lönn. I den betade delen finns ett 10-tal kraftiga klibbalar med iögonfallande sockelbildning. Här finns också rikligt med hägg. I buskskiktet förekommer främst hassel, hagtorn, bårbär, skogstry, olvon och slån.

I ädellöv- och lundpartierna finns en rik kärlväxtflora som innehåller såväl lundväxter som ängs- och hagmarksväxter. Lundfloran karaktäriseras av lundgröe, hässlebrodd, vit- och blåsippa, vårärt, underviol, trolldruva, ormbär, skogsvicker, lungört, nästrot, Jungfru Marie nycklar, tvåblad och blåsippa. Skogsknipprot förekommer med enstaka individer i den östra kanten. Hagmarksväxter som förekommer är vårbrodd, liten- och stor blålocka, blodrot och gökärt. Området har en värdefull kryptogamflora med arter som trubbfjädermossa, rödbrun blekspik och lunglav (på lönn).

Död ved, mestadels klen, finns rikligt framförallt i det obetade området. Några enstaka omkullfallna askar förekommer i den centrala delen.

Fågellivet är intressant. Här förekommer t.ex. stenknäck, steglits, kattuggla, nötkråka och göktyta.

Hävden i den norra delen av området är till övervägande del välhävdad och betas av nötkreatur (2006).

BEVARANDEPLAN

Datum
2016-12-20

Beteckning
511-16683-2016

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt

En komplett lista är inte möjlig att upprätta. Här listas ett urval hot som i det här området bedömts mest relevanta.

Näringsrik ekskog (9160)

- Alltför omfattande buskröjning.
- Invandrande gran.
- Markexploatering.
- Alltför intensiv beteshävd.
- Alla former av produktionsinriktat skogsbruk i, eller i anslutning till ett område. Större uttag av träd kan även skapa markförstöring, samt leda till uttorkning och konkurrensutsättning för många arter. Exempel på åtgärder som hotar livsmiljöns naturvärden och bevarandestatus är avverkningar; transporter, markberedning, dikning och annat som förändrar hydrologin.
- Komposten inom området får inte utvecklas till avskrädestipp.
- Kraftig igenväxning.

Bevarandeåtgärder med tidsplan**Gällande regler**

Enligt 7 kap 28 a § miljöbalken (MB) krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön eller störa utpekade arter i ett Natura 2000-område som har förtecknats enligt 7 kap 27 § MB. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändig för skötseln och förvaltningen av området. Alla Sveriges Natura 2000-områden utgör dessutom riksintressen (enligt 4 kap MB), vilka ska beaktas vid prövning av ärenden och planläggning.

Strandskydd gäller enligt 7 kap 13-18 §§ MB inom hela Natura 2000-området. Inom strandskyddat område är viss typ av exploatering förbjuden, t.ex. uppförande av ny byggnad. Undantag från förbudet gäller t.ex. byggnader som behövs för de areella näringarna och som måste finnas inom strandskyddat område.

Behov av ytterligare reglering

För att säkerställa gynnsam bevarandestatus behöver formellt skydd i någon form utredas vidare.

BEVARANDEPLAN

Datum
2016-12-20Beteckning
511-16683-2016

Tabell 3. Förslag till skötselåtgärder för Väsby ängsbacke. Åtgärder i kursiv är prioriterade.

Livsmiljö/art	Åtgärd	Tidsplan
Näringsrik ekskog (9160)	Fortsatte <i>betesdrift</i> (i den norra delen av området) med nötkreatur med betespåsläpp i maj. <i>De grova vidkroniga ekarna som tidigare stått mer öppret, bör i 2-3 etapper försiktigt frihuggas. Även hassel som är mer ljusberoende och kan behöva frihuggas. Invandrande gran bör hållas undan. En del yngre hasselbuketter (ett 25-tal) bör tas bort för att släppa ner mer ljus till marken.</i>	Årligen. Start omgående och sedan etappvis

Bevarandetillstånd i dag

Tabell 4. Bevarandetillstånd hos ingående livsmiljöer.

Livsmiljö/art	Bevarandetillstånd
Näringsrik ekskog (9160)	Tveksamt.

Inventeringar i området och andra referenser

Artdatabanken, lista med rödlistade arter, uttag 2002-05-10.

Norrtälje kommun. *Naturkatalogen*.

Skogsvårdsstyrelsen. *Nyckelbiotopsinventering*. 1994.

BEVARANDEPLAN

Datum
2016-12-20

Beteckning
511-16683-2016

Karta

